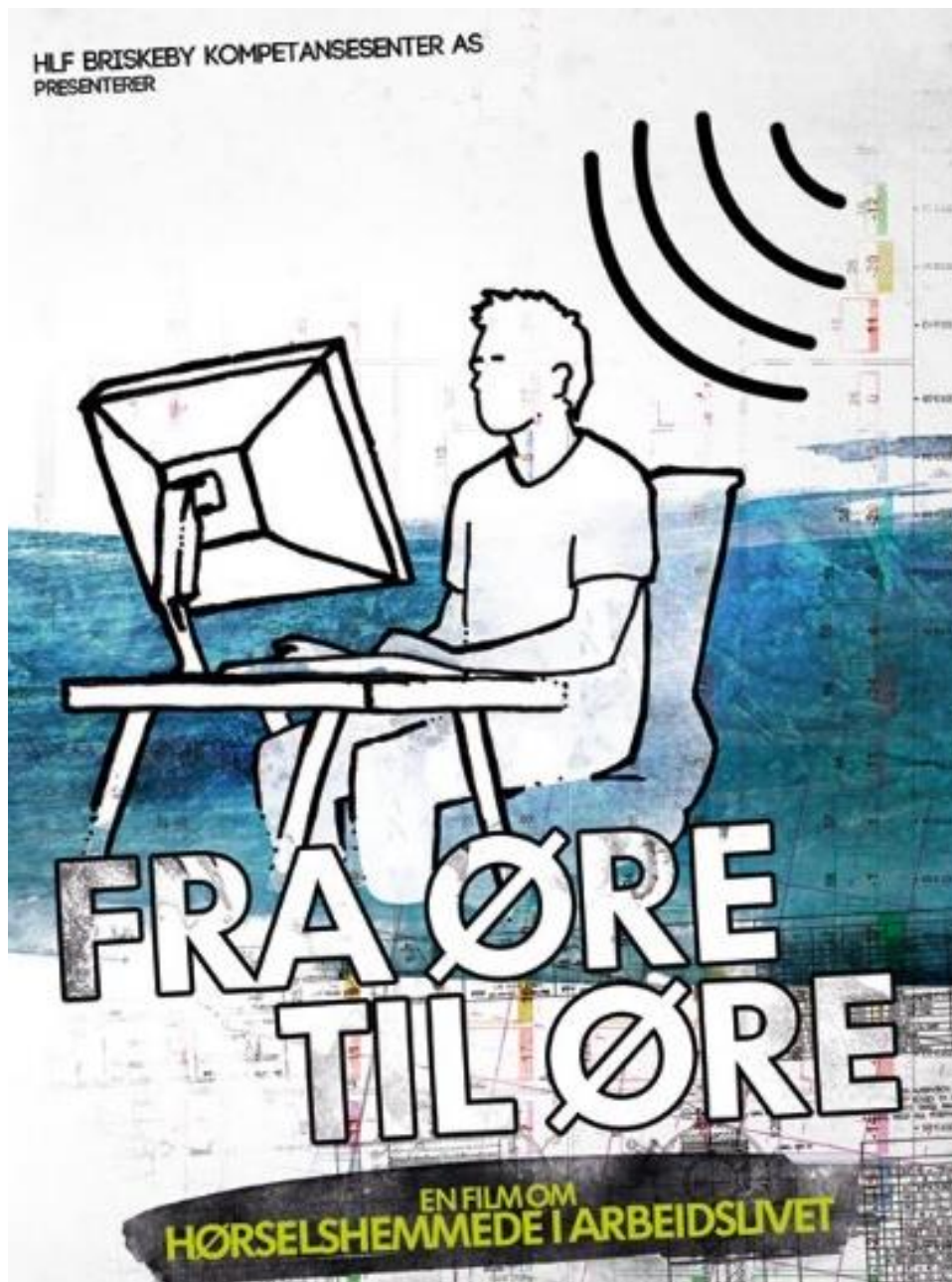

Vei i vellinga

Prosjektleder Ellen Dannevig Straube

HLF Briskeby – rehabilitering og utadrettede tjenester as

Prosjektnummer 2015/RB/4310

Innledning

Prosjektet er gjennomført på HLF Briskeby kompetansesenter as. Senteret er en virksomhet for hørselshemmede og eid av HLF (Hørselshemmedes landsforbund). Kompetansesenteret består av to selskaper; Briskeby videregående skole as, som er en landsdekkende vgs. for hørselshemmede, og HLF Briskeby – rehabilitering og utadrettede tjenester as (heretter kalt HLF Briskeby).

HLF Briskeby har gjennom mange år drevet med rehabilitering, veiledning og rådgivning for hørselshemmede unge, voksne og eldre - både individuelt og i grupper – og tilbyr tjenester til NAV (tilpasningskurs), Statped. (kurs, rådgivning og undervisning for elever i videregående skole) og til HSØ - spesialitshelsetjenesten (rehabiliteringstilbud).

I vårt daglige virke ser vi hvor stor nytte hørselshemmede og deres nettverk har av å få informasjon og kunnskap, knyttet opp mot konsekvensene av hva det vi si å ha et hørselstap. Som et godt virkemiddel i denne informasjonskampanjen er undervisningsfilmer, som på en lettfattelig, pedagogisk og interessant måte kan spres til hele befolkningen på DVD – og ikke minst på YouTube.

HLF Briskeby har tidligere laget tre informasjonsfilmer med midler fra Extrastiftelsen: 1.) «Null sus» (2008) med formål å spre kunnskap om hørselen, og om faren for skader ved for høy eller langvarig støybelastning, 2.) «Glem det» (2010) der formålet var å spre kunnskap om hvordan man kan bedre skolehverdagen for hørselshemmede elever i videregående skole, og 3.) «Hørsel hele livet» (2014), der målet var å gi informasjon til helse- og pleiepersonell som jobber med eldre hørselshemmede på institusjon. Alle filmene har fått god seeroppslutning på YouTube og «Glem det» toppe i dag listen med over 90.000 visninger. Dette viser at film som informasjonsmiddel er et svært godt verktøy - og at det når bredt ut i befolkningen.

Filmen «fra øre til øre – om å være hørselshemmet i arbeidslivet» er den fjerde i HLF Briskebys serie av undervisningsfilmer for hørselshemmede og deres nettverk. Filmen er gjennomført på HLF Briskeby i samarbeid med Toftenes Multivisjon AS.

Bakgrunn for prosjektet

Mange hørselshemmede har etter flere år med nedsatt hørsel, fått en forståelse for hvordan de kan leve med hørselstapet sitt i hverdagen. Allikevel strever mange med å fungere godt i arbeidslivet - ofte uten selv å sette det i sammenheng med hørselsnedsettelsen. Det er imidlertid en kjent sak at følgeplager av å ha et hørselstap sjelden settes i forbindelse med hørselstapet i seg selv. Hos fastlegen kan man for eksempel oppgi symptomer som hode- nakke- og skulderplager i tilknytning til at man er konstant sliten, søvnløs, irritabel osv. Ikke sjelden går den hørselshemmede ut av legekontoret med en resept på smertestillende, beroligende tabletter eller henvisning til fysioterapeut - uten at hørselen har vært nevnt med ett ord.

De psykososiale konsekvensene av hørselstap er ofte underkommunisert. Uvitenhet blant befolkningen generelt, gjør at hørselshemmingen kan føles ensom og tung å leve med. Mange føler at de blir ansett for å være arrogante, påståelige eller utilnærmelige, noe som oftest bunner i misforståelser om hvordan man best kommuniserer med en hørselshemmet person.

Det er en viktig målsetting for hele samfunnet at flere står i arbeidslivet lengst mulig – og på en god måte. Mange hørselshemmede blir ekstremt slitne av å «være på» hele dagen. Å ha et hørselstap forbindes også ofte med skam og en følelse av å være mindre verdt som menneske. Flere velger da også å holde hørselstapet sitt skjult for arbeidskolleger og ledere, etter som det kan være «enklere

slik». Mange trekker seg helt bort fra sosiale situasjoner med kolleger, f.eks. fra en støyfull kantine, etter som faren for å misforstå og dumme seg ut er stor der. Dessverre ser vi at mange, etter flere år med slitsom kommunikasjon, faller ut av arbeidslivet lenge før pensjonsalder er oppnådd.

Å være åpen om hørselstapet på arbeidsplassen er første skritt på veien til gode tilretteleggingstiltak, både hørselstekniske og holdningsmessige. Når kolleger og ledelse får en forståelse for hva det innebærer å ha et hørselstap - og hvilke konsekvenser det har for kommunikasjonen - blir det enklere å komme frem til gode løsninger som letter kommunikasjonen for alle.

I filmen synliggjør vi hvilke situasjoner i arbeidslivet som preges av både fordommer, skam og uvitenhet, og vi viser hvordan man med enkle grep kan gjøre kommunikasjonen lettere. På denne måten vil filmen være et bidrag til å bygge ned funksjonshemmende barrierer samt bidra til at den hørselshemmede - i samarbeid med sine kolleger – kan legge til rette for en bedre og smidigere kommunikasjon på arbeidsplassen.

Målsetting

Målsettingen med filmen er å vise hvordan det kan oppleves å ha nedsatt hørsel i arbeidslivet, hvilke utfordringer som følger med hørselshemmingen, og hva som skal til av enkel tilrettelegging for å lette kommunikasjonen.

Gjennomføring

Filmene «fra øre til øre» - er en informasjonsfilm for hørselshemmede i arbeidslivet, men retter seg også mot arbeidskolleger og ledere - samt hørselshemmedes nettverk for øvrig.

Med filmen ønsker vi å spre kunnskap om hvordan man med enkle grep kan bedre arbeidsdagen til hørselshemmede arbeidstakere og forhåpentligvis bidra til en bedre forståelse for hørselshemmede i hele samfunnet. Filmprosjektet er initiert av HLF Briskeby kompetansesenter as.

I filmen møter vi flere arbeidstakere som har strevd – og strever med nedsatt hørsel på arbeidsplassen, og viser hva som skal til for å gjøre arbeidsdagen og kommunikasjonen med kollegene mer smidig. Vi følger dem i arbeidet og viser hvordan forskjellige hørselsutfordrende situasjoner kan oppleves, både visuelt og auditivt – bl.a. ved å simulere hørseltapet til hovedpersonene. På denne måten vil seerne få et innblikk i hvor vanskelig det kan være å høre, f.eks. i støyfylte omgivelser. Vi viser hvordan det kan oppleves når personer snakker hurtig, når flere snakker på en gang, skifter tema uten å påpeke dette, gir beskjeder i farta eller unnlater å bruke mikrofon under ulike, sosiale situasjoner. Filmene har også en liten animasjon som beskriver og viser ved lyd simulering, hvordan det kan arte seg å ha et hørselstap.

«Fra øre til øre» ble spilt inn på forskjellige arbeidsplasser i Oslo, Bærum og Tønsberg, hvor vi fant hørselshemmede arbeidstakere som ønsket å delta i filmene. De ulike arbeidsstedene, medvirkende personer og deres yrkestitler nevnes i rulleteksten på filmene. Vi har også brukt innleide skuespillere til noen av rollene i filmene, men hovedtyngden av rolleinnehaverne er hørselshemmede som spiller seg selv.

Filmens råmateriale ble i desember 2015 vist til rollenehaverne i filmen og til ansatte ved HLF Briskeby. Nødvendige justeringer ble foretatt etter innspill fra disse visningene, og filmen ble så ferdigstilt i begynnelsen av januar 2016.

Resultater og resultatvurdering

Prosjektet er gjennomført i henhold til prosjektsøknaden og hadde premiere for kursdeltakere, medvirkende i filmen og ansatte på HLF Briskeby, 20. januar 2016.

Filmen blir lansert i slutten av februar og legges samtidig ut på YouTube. I prosjektet inngår også en produksjon av 100 stk. DVDer. I tillegg vil HLF Briskeby trykke opp 400 DVDer for egen regning. DVDene vil deretter distribueres til alle kursdeltakere og brukere av rehabiliteringstilbudet på HLF Briskeby. Filmen vil også legges ut for salg på våre hjemmesider og bli markedsført bredt, slik at den i tillegg til å nå hørselshemmede - også når ut til befolkningen generelt.

Pr. i dag har flere kursdeltakere på HLF Briskeby sett filmen. Vi har fått svært positive tilbakemeldinger, og da spesielt fra yrkesaktive hørselshemmede, som sier de har savnet, nettopp en slik film. Flere sier at det er som en «befrielse» å få beskrevet og illustrert de ulike sidene ved å være hørselshemmet på arbeidsplassen – og ikke minst; det å få tips og forklaring på enkle og nyttige tilretteleggingstiltak som bedrer kommunikasjonen i jobbhverdagen.

På grunnlag av seerantallet på YouTube for de tre tidligere filmene (se innledning s. 2) i filmrekken, regner vi med at «fra øre til øre» også vil få store seertall. Nettopp en slik film har lenge vært etterlengtet og etterlyst både av hørselshemmede og deres nettverk – så vel som av pedagoger innen det hørselsfaglige miljøet. I tillegg vil filmen kunne nå ut til flere yrkesaktive som «lurer på» om de har et hørselstap – men som ikke vet hva de skal gjøre med det eller hvordan de skal gå frem for å få hjelp. Filmen vil dermed være et viktig bidrag til å komme seg videre og søke den hjelpen de trenger for å kunne fungere bra på arbeidsplassen og i samfunnet.